

Yttrande

Dnr: U2025/00233

2025-05-19

Skolverket

171 04 Solna

## Remissvar avseende På språklig grund

*Då vår förening representerar modersmålslärare, men ej lärare i svenska som andraspråk kommer vi här enbart kommentera den del av utredningen som berör modersmålsundervisningen.*

### Sammanfattning

Vi ställer oss positiva till utredningens slutsatser och hoppas att de förändringar som sker kommer stärka ämnets roll i samhället.

Ett agerande utifrån utredningens slutsatser skapar goda förutsättningar för staten och skolan att organisera modersmålsundervisning utifrån att det är en resurs för eleven och för samhället.

När vi ser språkkunskaper och flerspråkighet som en tillgång skapar vi förutsättningar för god undervisning och för lärande.

### 17.1 Utredningens analys och slutsatser

Att utredningen inte finner att modersmålsundervisning påverkar integration eller elevers utveckling av svenska språk negativt är föga överraskande, då det saknas forskning tidigare som påvisat detta. Vi hoppas att fokus framöver finns på utvecklingen av modersmålsundervisningen i stället för att utreda denna ännu en gång.

Vi instämmer i bedömningen att det är orimligt att leva upp till en så bred syftesbild som idag finns utifrån den ringa undervisningstid som finns. Vi är positiva till att denna syftesbild renodlas.

Vi instämmer också i att det är oacceptabelt att så stora skillnader förekommer kring modersmålsundervisningen. Vi ser fram emot att de goda exemplen får vägleda och att lärarna stärks i sin yrkesroll.

## **17.2 Åtgärder för att främja kvalitet och likvärdighet i modersmålsundervisningen**

Vi ställer oss positiva till de förslag som presenteras.

Frågan kring fjärrundervisning är känslig, då undervisning på plats alltid är att föredra, men fjärrundervisning kan göra undervisning möjlig i ett läge där eleven annars skulle stå helt utan undervisning. Vi önskar se skrivningar som säkerställer att undervisning på skolan alltid ska erbjudas om det är möjligt.

## **17.3 Åtgärder för att främja nyanlända elevers kunskapsutveckling genom studiehandledning på modersmålet**

Vi ställer oss positiva till förslaget.

Det finns också behov av att utbilda fler studiehandledare, då det finns en brist på dessa.

## **17.4.1 Stärkt tillgång till modersmålsundervisning genom nationell samordning**

Vi ställer oss positiva till förslaget.

Vi vill också poängtera att lärarnas arbetsmiljö måste beaktas. Många modersmålslärare fördelar sin arbetstid på flera olika skolor, och regleringen kring restid och arbetsplatser behöver skärpas. Om denna samordning leder till

ytterligare splittrade tjänster måste den enskilde lärarens förutsättningar beaktas.

#### **17.4.2 Granskning av modersmålsundervisningens kvalitet**

Vi ställer oss positiva till förslaget. Kvalitetsskillnader bygger på flera olika faktorer. Utöver de ekonomiska och organisatoriska förutsättningarna hos varje enskild huvudman finns externa faktorer som påverkar.

Alla modersmålslärare har idag inte möjlighet att bli behöriga lärare, då deras språk inte finns att läsa på universitet i Sverige. Som ett led i denna granskning bör man därför se över möjligheter för yrkesverksamma lärare att utbilda sig för att få lärarlegitimation. Detta skulle med fördel kunna göras i samarbete med andra länder inom Norden och EU.

Bristen på läromedel av god kvalitet är också ett stort problem. I många länder bidrar myndigheter med stöd kring urval och granskning av de läromedel som står till marknadens förfogande, så dock inte i Sverige. Vi skulle gärna se att man stöttar modersmålsundervisningen, snarare än bara granska den.

Vi hoppas att dessa delar beaktas när granskningen genomförs.

#### **17.4.3 Förbättrade förutsättningar för uppföljning, utvärdering och forskning**

Vi ställer oss positiva till förslaget och ser fram emot att analysera den statistik som framkommer.

#### **18.7.1 Förslagets relation till EU-rätt och annan internationell rätt**

Utredningen påpekar att förslagen är ett nationellt initiativ och inte följer EU-rätt. Dock vill vi påpeka att detta går att koppla tydligt till EU:s språkpolitik.

Sverige kan inte påstås nå upp till Europeiska unionens mål gällande kunskaper i flera språk. Kommissionen lanserade 2017, i samband med toppmötet i

Göteborg, målet att "senast 2025 ska alla ungdomar i EU efter avslutat gymnasium ha goda kunskaper i två språk utöver modersmålet".<sup>1</sup> Sverige når inte detta mål, men många av de som faktiskt uppnår målet är just individer som fått modersmålsundervisning. Att säkerställa att ungdomar får lov att förankra sina modersmålskunskaper genom att lära sig läsa och skriva stärker deras flerspråkighet, vilket går i linje med EU:s språkpolitiska mål.

**för Språklärarnas riksförbund**

Mia Smith, ordförande  
*Göteborg*

---

<sup>1</sup> <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/sv/sheet/142/sprakpolitiken>